

שלא¹ אמר לי אדם דבר מעולם פשיטא –

For nobody ever told me anything; it is obvious!

OVERVIEW

The גמרא cites the משנה that if the מחזיק claims the land is his because no one ever complained, it is not a חזקה, and asks but this is obvious that it is not a חזקה, why is it necessary for the משנה to teach this ruling. תוספות discusses this question and explains what פשיטא is referring to.

תוספות asks:

קשה למורנו הרב משה(?) דמאי פריך פשיטא –

The מהר"ם has a difficulty; why does the גמרא ask, פשיטא that this is obvious -

הא לעיל (דף כח,ב) פריך גמרא אלא מעתה חזקה שאין עמה טענה כולי –

But previously the גמרא asked, 'but now that we derive חזקה from שור מועד, the law should be that a חזקה שאין עמה טענה, etc. should be a valid חזקה'. This concludes the citation of the relevant גמרא -

ופירש שם בתוספות² פירוש א'³ דאפילו אמר [שלא אמר] לי אדם דבר מעולם פריך –

And חזקה שאין there in the [first] explanation states that the meaning of חזקה שאין there, is even if the מחזיק said, 'שלא אמר לי אדם דבר מעולם', even in such a case the גמרא asked that it should be a חזקה. It is evident that the גמרא entertained this thought that there is a possibility that חזקה שאין אמר לי אדם דבר מעולם should be a valid חזקה, why therefore does the גמרא assume here that it is פשיטא that it is not a חזקה?!

תוספות answers:

ונראה לומר⁴ דמכח סיפא –

And it seems to [the מהר"ם] that it is from the inference of the סיפא -

דמשמע דאפילו⁵ מפלוני דזבנה מינך זבינתה לא הויה חזקה⁶ פריך פשיטא⁷ –

Which implies that even if [he claimed], 'I bought it from him who brought it from you', it is not a חזקה; it is on account of this implication that the גמרא asks,

¹ This תוס' should (seemingly) precede the אמרי.

² בד"ה אלא מעתה חזקה.

³ The הגהות הב"ח amends this to read פירוש ראשון.

⁴ The הגהות הב"ח amends this to read לי (instead of לומר); referring seemingly to the מהר"ם.

⁵ The הגהות הב"ח amends this to read דאפילו **אם אמר** מפלוני.

⁶ The סיפא states that a valid חזקה is (only) when the מחזיק claims לי אתה מכרת לי, indicating that זבינתה מינך זבינתה is not a valid חזקה.

⁷ Once we can infer from the סיפא that [even] זבינתה מינך זבינתה is not a חזקה (see previous footnote # 6), then it is פשיטא that לא אמר לי אדם וכו' (which is a lesser claim) is definitely not a חזקה, so why mention this in the משנה.

פשיטא!

פשיטא is not satisfied with this interpretation of תוספות:

ונראה כי זה דוחק⁸ דמנא ליה למיפרך ארישא טפי מאסיפא –

And it appears to תוספות that this explanation is awkward, for from where does the גמרא derive to ask on the רישא more than on the סיפא –

דהא מרישא איכא למידק איפכא⁹ וליפרוך טפי¹⁰ מסיפא לרישא¹¹ –

For from the רישא we can infer the opposite, so the גמרא should rather ask from the [סיפא on the רישא]?!

תוספות offers his explanation:

ונראה לי דמקשה לא מסיק¹² אדעתיה דנטעון ליה אנן¹³ –

And it seems to תוספות that the one who asked פשיטא, it never entered his mind that we would claim on his behalf that the מערער either sold or forfeited the field to him –

ולכא פריך פשיטא¹⁴ דטענה גרידא אינה מועלת דאינה טענה –

So therefore the פשיטא asked מקשה that it is not a חזקה, since a חזקה alone cannot be effective without a claim –

ומשני דסלקא דעתין דנטעון ליה אנן¹⁵ דכיון דלא מיחה שלש שנים ודאי מכר לו או מחל¹⁶ –

And the גמרא answered that we may have thought (if not for the משנה) that we (the כח, ב) should argue on his behalf [and similarly previously (on כח, ב) when the גמרא asked that a חזקה שאין עמה טענה should be a valid חזקה, the גמרא meant that בי"ד should claim on his behalf¹⁷] that since he did not protest for three years he certainly sold it to him or forfeited the property to the מחזיק.

⁸ The הגהות הב"ה amends this to read דוחק וזה דוחק

⁹ The רישא teaches that the ineffective טענה עמה שאין חזקה is when he claims 'לא אמר לי אדם וכו'; indicating if he would offer the better claim of 'מפלוגי דזבן מינך וכו', then it would be a valid חזקה.

¹⁰ The question should be since the implication of the רישא is that the claim if 'מפלוגי דזבן מינך וכו' is a valid חזקה (see footnote # 9), why does the סיפא state that a valid חזקה is (only) if he claims 'אתה מכרת לי', when in fact it is a valid claim even if he states 'מפלוגי דזבן מינך וכו'. The advantage of this question is that we first infer from the רישא (which we study first) and then ask why the סיפא does not coincide with the רישא, but we do not first infer from the סיפא (which is studied last) to ask on the רישא. [Alternately the גמרא should have asked that here is a contradiction between the דיוקא דרישא (that מפלוגי דזבן is a valid חזקה) and דיוקא דסיפא (that it is not).]

¹¹ The הגהות הב"ה amends this to read מרישא לסיפא (instead of לרישא).

¹² The הגהות הב"ה amends this to read אסיק (instead of מסיק).

¹³ The גמרא shortly answers that we may have thought that it is a case of פתח פוך לאלם and we would claim on his behalf; however the מקשה did not entertain such an idea that בי"ד would claim on his behalf.

¹⁴ The הגהות הב"ה amends this to read דטענה גרידא אינה מועלת בלא טענה.

¹⁵ The הגהות הב"ה amends this to read דכיון שלא מיחה אנן דנטעון ליה אנן חזקה תהוי חזקה היינו דנטעון ליה אנן.

¹⁶ See 'Thinking it over' # 1.

¹⁷ If he claims מעולם (so even though we cannot say לו מכר, nevertheless) בי"ד should claim on his behalf perhaps לו מחל which is in accordance with his claim of מעולם. See סוכ"ד אות י.

ועוד יש לומר דלרבנן דרבי ישמעאל דלא ילפי משור¹⁸ פריך פשיטא¹⁹ –

And in addition one can say; that the question פשיטא is according to the רבנן who argue with ר"י and do not derive חזקה from [המועד] שור.

אבל קשה דבמתניתין לא הוזכרו רבנן ומתניתין כרבי ישמעאל²⁰ –

However there is a difficulty for the רבנן are not mentioned in our משנה, and our משנה is (perhaps) according to ר"י –

ונראה דפריך אחזקה דיום אחד²¹ דמתניתין נמי איירי בה מדקתני כל חזקה כדפירש הקונטרס:

And it seems to תוספות that the גמרא asks פשיטא, regarding a חזקה of (only) one day, which our משנה is also discussing as the רשב"ם explained,²² since the משנה states כל חזקה (indicating that we also discussing a אחד דיום אחד).

SUMMARY

The question פשיטא can be referencing the דיוקא דסיפא; or the מקשה never assumed that ר"י is according to the רבנן or it is referring to a יומא דחד.

THINKING IT OVER

1. תוספות here writes that we may have thought that we would claim on behalf of the מחזיק that the מערער was מחל לו או מכר²³. Previously (on כחב) תוספות writes only

¹⁸ The הגהות הב"ה amends this to read פריך משור המועד פריך.

¹⁹ According to ר"י who derives חזקה ג' שנים from חזקה ד"ה אלא מעתה חזקה (see תוספות on כחב); however according to the חכמים who maintain the reason of חזקה ג' שנים is because no one holds a שטר for more than three years and the חזקה is in place of the שטר, so obviously he must claim מכרת אתה and I lost the שטר so therefore it is פשיטא that a חזקה is עמה טענה is no חזקה.

²⁰ Therefore we cannot say that the question on the משנה is (only) according to the רבנן דר"י, for our משנה may be according to ר"י, according to whom there is reason to assume that חזקה היא חזקה.

²¹ See the גמרא ואי גמרא ואי חזקות (like חזקות תשמישין) that can be accomplished in one day if the owner was not מערער. Regarding these חזקות it is פשיטא that without a טענה there can be no חזקה as opposed to a חזקה ג' שנים where one may think that since the מ"ק was not מוחה for so long (three years) he was surely מחל; this does not apply by חזקה יום אחד. The גמרא answered that because of פתח פיה לאלם we may argue that (even though there is no מחילה, but) perhaps he sold him the חזקה תשמישין. See 'Thinking it over' # 2. [Alternately, the גמרא answers that even though it is פשיטא by חזקה תשמישין but it is not פשיטא regarding חזקה ג' שנים.]

²² במתני' ד"ה כל.

²³ See footnote # 16.

²⁴שמכר לו או מחל לו; why did not תוספות write there as well; שמחל לו

2. According to תוספות final answer that we are discussing a יומא דחזקה;²⁵ what is the meaning of אחוי שטרך, since by חזקת תשמישין we do not write a שטר for otherwise there would be a requirement of ג"ש since there is the ריעותא of אחוי?!²⁶ שטרך

²⁴ See נח"מ and מהרש"א.

²⁵ See footnote # 21.

²⁶ See נח"מ.